

WYDARZENIA

90 lat Zaślubin Polski z morzem

10 stycznia 1920 roku w Pucku odbyła się uroczystość symbolicznie kończąca przejmowanie przez polskie wojsko i administrację ziem pomorskich. Przy dźwiękach hymnu podniesiono polską banderę, a dowódca Frontu Pomorskiego gen. Józef Haller wrzucił w morze zaślubinowy pierścień. 90. rocznicę tego wydarzenia świętowano w Pucku z udziałem Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i Marszałka Sejmu Bronisława Komorowskiego, honorowego prezesa Ligi Morskiej i Rzecznej, przyznającej od 1994 roku „Pierścienie Hallera” jako najwyższe wyróżnienie za wybitne zasługi położone dla budowy i rozwoju Polski Morskiej. Przypomnijmy, że w zbiorach CMM znajduje się Pierścień z numerem 5, przyznany w 1995 roku „wszystkim obywatelom Narodu Polskiego”; osobnym Pierścieniem uhonorowany został w roku 2006 statek-muzeum „Dar Pomorza”.

Konferencja Morska w Senacie RP

„90-lecie powrotu Polski nad Bałtyk. Morze Bałtyckie szansą rozwoju Polski” to tytuł konferencji, która odbyła się 25 lutego w Senacie RP pod patronatem Marszałka Senatu Bogdana Borusewicza. Historia i dzień dzisiejszy polityki i gospodarki morskiej była tematem wystąpień ośmiu naukowców i praktyków, zaproszonych przez Przewodniczącego Komisji Kultury i Środków Przekazu, Senatora Piotra Łukasza J. Andrzejewskiego. Wśród nich znalazł się dyrektor CMM dr Jerzy Litwin, który przedstawił problematykę ochrony dziedzictwa morskiego i rzecznoego w Polsce. Następnie ponad 150 uczestników konferencji: senatorów, posłów, przedstawicieli ministerstw, urzędów państwowych, organizacji pozarządowych, instytutów i uczelni dyskutowało o przyszłości polskiej gospodarki morskiej i – szerzej – wodnej. W efekcie dyskusji przyjęto uchwałę o powołaniu pozarządowej grupy konsultacyjnej pod nazwą Komisja Morska i Rzeczna, której zadaniem będzie przedstawianie i konsultowanie planów strategicznych i operacyjnych oraz formułowanie wniosków dla legislacji w sprawach morza, wód śródlądowych oraz polityki i gospodarki morskiej i wodnej. Jeden z proponowanych kierunków działania dotyczy ochrony dziedzictwa kulturowego i technicznego: wskazano na konieczność wprowadzenia praw chroniących zabytki architektury i techniki morskiej, hydrotechnicznej, stoczniowej i żeglugowej oraz stanowisk archeologicznych (w tym podwodnych) przed dewastacją i zawłasczeniem.

O OKM na konferencji prasowej

Projekt Ośrodka Kultury Morskiej przy gdańskim Żurawiu wkracza w najważniejszą fazę: rozpoczynają się prace budowlane. Spowodują one niewątpliwie sporo zmian w funkcjonowaniu tej części Głównego Miasta. W związku z tym dyrekcja CMM postanowiła zorganizować konferencję prasową, w trakcie której przybliżono założenia i terminarz realizacji projektu. Przedstawiona wizja nowoczesnej placówki muzealnej, której zbiory dzięki przeszklonym ścianom budynku będą widoczne od strony Długiego Pobrzeża, gdzie znajdzie się interaktywna wystawa stała i prowadzone będą warsztaty edukacyjne, konserwatorskie i archeologiczne, spodobała się zabranym dziennikarzom, o czym świadczyły artykuły prasowe ukazujące się jako pokłosie konferencji.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Polskie i norweski wraki

Przedstawicielki Muzeum Morskiego w Stavanger, współpracujące z Działem Edukacji CMM przy realizacji projektu wspólnej wystawy dla Ośrodka Kultury Morskiej, odwiedziły

nasze Muzeum w dniach 22-23 lutego. Głównym celem tej wizyty było spotkanie z panem Maciejem Lubockim, projektantem wystawy internetowej pt. „Śladami średniowiecznych wraków”, który przedstawił jej wstępną koncepcję plastyczną. Rozmawiano także o nowym projekcie wystawy stałej, opartej na scenariuszu wystawy internetowej, i możliwości przedłożenia wniosku do Funduszu Wymiany Kulturalnej o dofinansowanie tego przedsięwzięcia.

Łódź z kolekcji CMM pod wieżą Eiffla

Po dwudniowej podróży, 24 lutego dotarła do Narodowego Muzeum Marynarki w Paryżu wypożyczona z CMM na wystawę „Wszystkie łodzie świata. Niezwykła kolekcja admirała Pârisa” łódź z Malabaru. Została umieszczona wraz z trzema innymi przykładami tradycyjnego szkodnictwa – łodzią z Bretanii, czółnem z Indonezji i eskimoskim kajakiem – przy wejściu na ekspozycję 250 modeli ze zbiorów admirała François-Edmonda Pârisa z II połowy XIX wieku. Transport i montaż łodzi w paryskim Muzeum nadzorował kustosz Działu Etnologii Morskiej CMM Krzysztof Zamościński. Wystawa otwarta będzie od 10 marca do 19 września br.

Łódź z Malabaru wnoszona na ekspozycję w Narodowym Muzeum Marynarki w Paryżu. Fot. Krzysztof Zamościński

Z powrotem do domu

Po 225 latach do Whitby, portu macierzystego statku *General Carleton*, powróciły ubrania marynarzy, którzy zatonęli wraz z tym statkiem w sztormie na wysokości Dębek. Ubrania te trafiły do CMM w efekcie podwodnych prac archeologicznych, a stanowić będą eksponaty w wystawie organizowanej przez Muzeum Pamięci Cooka, prezentującej wyprawę kapitana Phippsa do bieguna północnego w 1773 roku. Podczas tej ekspedycji załogi marynarskie zostały wyekwipowane w dodatkowe przydziały ciepłej odzieży, czego unikatowym materialnym świadectwem mogą być zabytki wydobyte z *Carletona*. Ubrania, przywiezione do Whitby przez Waldemara Ossowskiego, spotkały się z dużym zainteresowaniem miejscowych instytucji muzealnych. Niewykluczone, że później obiekty te trafią do Muzeum w Whitby na specjalną ekspozycję poświęconą handlowi miejscowych kupców z portami Morza Bałtyckiego, kiedy to Whitby było szóstym co do wielkości tonażu portem morskim Królestwa Brytyjskiego. Śladem ówczesnej prosperity są m.in. okazałe domy kapitanów morskich i kupców, w tym właścicieli *Carletona*, które możemy oglądać spacerując wąskimi uliczkami tego miasteczka, czy też liczne zachowane dokumenty zabezpieczone w tutejszych archiwach.

Narada Zarządu ICMC

W dniach 26-27 lutego w Narodowym Muzeum Morskim Wielkiej Brytanii w Londynie odbyła się narada Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzeów Morskich (ICMM). Wzięli w niej udział przedstawiciele największych muzeów morskich z Europy, Stanów Zjednoczonych, Australii

i Nowej Zelandii. CMM reprezentował wybrany do tego grona na ostatniej konferencji ICMM Robert Domżał. Głównym tematem narady był wybór instytucji, która zorganizuje konferencję w 2011 roku. Najlepszą merytorycznie i najciekawszą ofertę przedstawiło konsorcjum 2 muzeów amerykańskich: The Mariners' Museum w Newport News w stanie Virginia oraz Narodowe Muzeum Historii Ameryki w Waszyngtonie. Innym ważnym tematem poruszonym w czasie spotkania był projekt wsparcia armatorów zabytkowych statków, polegający na utworzeniu międzynarodowego panelu ekspertów współpracujących z towarzystwami klasyfikacji statków w celu wypracowania wspólnych zasad rejestracji zabytkowych jednostek pływających.

WERNISAŻE

Puck 10 lutego 1920

W Bibliotece Publicznej im. Zaślubin Polski z Morzem w Pucku zorganizowana została przy współpracy CMM wystawa posterowa zatytułowana „Puck 10 lutego 1920”, poświęcona niezwykłemu wydarzeniu sprzed 90 lat: symbolicznym zaślubinom, jakich dokonał w imieniu Narodu Polskiego gen. Józef Haller. Jest to zmieniona wersja ekspozycji przygotowanej w 1996 roku przez zespół CMM pod kierunkiem ówczesnego dyrektora doc. dr. hab. Andrzeja Zbierskiego. Nowa wystawa, autorstwa Anny Ciemińskiej (CMM – scenariusz) i Jakuba Głowackiego (ASP w Gdańsku – projekt plastyczny) składa się z 24 plansz, omawiających zagadnienie powrotu Polski nad Bałtyk po I wojnie światowej, przebieg wydarzeń w Pucku 10 lutego 1920 roku oraz powstawanie legendy Zaślubin jako elementu budowania świadomości morskiej społeczeństwa w okresie II Rzeczypospolitej. W trakcie wernisażu, który odbył się 9 lutego, planse uzupełnione zostały o zbiory hallerianów i wydawnictw Ligi Morskiej i Kolonialnej użyczone przez pana Wenera Grabe. Wernisaż towarzyszył uroczystości odsłonięcia przed Bibliotką obelisku upamiętniającego Zaślubiny z morzem, a wzięli w nim udział m.in. senator Piotr Ł.J. Andrzejewski, burmistrz Pucka Marek Rintz oraz autorzy wielu opracowań dotyczących powrotu Polski nad Bałtyk w 1920 roku – Czesław Skonka i prof. dr kpt. ż.w. Daniel Duda.

NASZE ODDZIAŁY

Frekwencja w 2009 roku

Rok 2009 zamknął się liczbą 245 751 zwiedzających oddziały CMM, co stanowi wzrost o 3 000 w porównaniu z 2008 rokiem. Tradycyjnie najwyższa frekwencja odnotowana została na statku-muzeum „Dar Pomorza” (ponad sto tysięcy osób), a na drugim miejscu uplasowało się Muzeum Rybołówstwa w Helu (prawie pięćdziesiąt tysięcy). Po raz pierwszy najwyższą frekwencję z trzech oddziałów gdańskich miały Spichlerze na Ołowiance (prawie trzydzieści tysięcy osób), a stało się to za sprawą 11-procentowego wzrostu frekwencji w Spichlerzach i 16-procentowego spadku tejże w Żurawiu. Najwyższy procentowo wzrost frekwencji (o 39%) odnotowało Muzeum Wisły w Tczewie. Imponująco przedstawia się frekwencja w czterech latarniach morskich (w Rozewiu, Helu, Stilo i Krynicy Morskiej) pozostających pod opieką Towarzystwa Przyjaciół CMM: zwiedziło je 303 250 turystów, z czego ponad sto tysięcy dotarło do blizy rozewskiej. Warto także przytoczyć statystyki działań edukacyjnych: z oprowadzania po ekspozycjach skorzystało 18,5 tys. osób, natomiast w lekcjach muzealnych uczestniczyło 7,5 tys. – w sumie odbyło się prawie tysiąc zajęć dla 26 tys. osób, co znaczy, że co dziewiąty zwiedzający skorzystał z oferty edukacyjnej CMM.

Promocja na „Darze Pomorza”

„Polska bez własnego wybrzeża morskiego i bez własnej floty nie będzie nigdy ani zjednoczona, ani niepodległa, ani samodzielna gospodarczo i politycznie, ani szanowana w wielkiej rodzinie państw i narodów, ani zdolna do zabezpieczenia warunków bytu, pracy, postępu i dobrobytu swym obywa-

telom”. Ten wpis do księgi pamiątkowej „Dar Pomorza” z okazji podniesienia na nim polskiej bandery otwiera książkę „Archiwum Morskie Eugeniusza Kwiatkowskiego”, której promocja – „wodowanie” odbyła się 9 lutego na pokładzie zabytkowego żaglowca. Publikacja, wydana przez Wyższą Szkołę Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni, przy współpracy m.in. CMM, zawiera ponad sto dokumentów – artykułów, przemówień, not, apeli, składających się na niezwykłą wizję budowania siły i bogactwa państwa w oparciu o morze. Licznie zgromadzeni na promocji goście wysłuchali wykładu autora zamieszczonego w „Archiwum” wyboru pism, prof. dr. hab. Mariana M. Drozdowskiego, który przedstawił politykę morską Polski w okresie ostatnich 90 lat.

„Sołdek” skuty lodem

Długotrwałe minusowe temperatury sprawiły, że na Motławie pojawił się gruby na pół metra lód, który unieruchomił prom CMM i całkowicie uwięził statek-muzeum „Sołdek”. Co odważniejsi (do których zalicza się nasza koleżanka Bernadeta Galus) postanowili wykorzystać tę rzadko spotykaną w ostatnich latach sytuację i dotrzeć w miejsca zwykle suchą stopą niedostępne...

Fot. Jarosław Kosmałski

MUZYKA NA WODZIE

Paryskie Walentynki

Sala Dolomitowa w Spichlerzach CMM na Ołowiance w Dzień Zakochanych, 14 lutego, przypominała paryską kawiarnię. Przy dźwiękach akordeonu i skrzypiec w wykonaniu zespołu „Zagan Acoustic” goście koncertu „Pod dachami Paryża” podążali uliczkami Montmartre’u za głosem melodii Richarda Galliano, Edith Piaf oraz Astora Piazzolli. Aranżacje francuskiego musette, np. *French Touch* czy *Tango Pour Cloude*, instrumentalne wersje takich utworów, jak *Sous le ciel de Paris*, *L'Accordéoniste*, *Milord* i *S'il sous plait*, okraszono liryczną poezją miłosną recytowaną przez aktorkę Teatru Wybrzeże Martę Kalmus-Jankowską sprawiły, że nie zabrakło emocji i prawdziwie romantycznej aury. Artyści bisowali dwukrotnie – gorącym tangiem *La cumparsita* i kabaretową interpretacją utworów Mozarta. Ciekawy repertuar i oprawa tego niedzielnego wieczoru przyciągnęły do Muzeum przedstawicieli wszystkich pokoleń. Spotkanie ożywiła konferansjerka Marii Kańskiej, dialog artystów z publicznością i żartobliwe komentarze muzyków.

ZAPROSZENIE

Muzyka na Dzień Kobiet

Muzyczny upominek z okazji Dnia Kobiet – bukiet w odcieniu filmowo-musicalowym oferują muzycy z kwartetu ORANA w czasie kolejnego koncertu w cyklu „Muzyka na wodzie”, na który zapraszamy 6 marca o godzinie 18.00 do Sali Dolomitowej w Spichlerzach na Ołowiance. Usłyszymy wiązaną z najbardziej popularnych i lubianych melodii z filmów i musicali, a każda z obecnych Pań otrzyma „kwiatek dla Ewy”.